

DOSAR POLONEZ

Andreea DUMITRU

„Odeon.art 4” – Zilele Teatrului Polonez

Cu impecabilă consecvență, programul **odeon.art** (al Teatrului Odeon, firește), ajuns la episodul 4, ne-a oferit una dintre cele mai profitabile incursiuni de până acum în actualitatea scenei europene, în mod cert și datorită parteneriatului cu Institutul Polonez din București, devenit de ani buni un reper de eficiență în materie de diplomatie culturală. Chiar și în condițiile concurenței făcute de Festivalul UTE, **Zilele Teatrului Polonez** (20–23 octombrie) au avut un program de neratat, în primul rând prin cele trei montări de facturi complet diferite. Teatrul Usta_Usta din Poznań a prezentat spectacolul *Moartea omului veveriță* de Małgorzata Sikorska-Miszczuk, în regia lui Marcin Liber. Compania „Stefan Jaracz” din Łódź a venit cu multipremiata monodramă *Călătorie la Buenos Aires*, semnată Amanita Muskaria, pseudonimul a două surori, una – dramaturg, cealaltă (Gabriela Muskała), interpretează acestui cutremurător text despre singurătatea vârstei a treia și asediul uitării. În fine, Teatrul Okno din Supraśl a adus, în regia lui Krzysztof Zemło, o versiune pentru teatrul de umbre a piesei lui García Lorca, *Dragostea lui Don Perlimplin și a Belisei*.

Primele două texte menționate mai sus se regăsesc și în antologia de dramaturgie contemporană poloneză lansată cu același prilej. Volumul este o premieră și poartă titlul piesei-manifest *Made in Poland* (2004), semnată de Przemysław Wojcieszek (n. 1974), o vedetă a noului val de creatori din țara sa, în egală măsură, scenarist, regizor și producător de film. Pentru acest text, Teatrul Odeon a oferit publicului românesc un spectacol-lectură ghidat de Aurel Palade. Se poate spune că antologia, apărută la Editura Art, își atinge deja scopul principal, din moment ce monodrama *Călătorie la Buenos Aires* a avut, în luna noiembrie a.c., premiera la Radio România Cultural, în interpretarea Luminiței Gheorghiu (regia: Cristian Dumitru).

„Odeon.art 4” a mai inclus un *workshop* pentru studenți la actorie, susținut de Teatrul de umbre Okno, și o expoziție de afișe vernisată în foaierea Odeonului, cu exemplare alese pe sprânceană pentru a ilustra marea tradiție poloneză în domeniul artei grafice.

Am lăsat intenționat la urmă modulul teoretic al programului, pentru că seriozitatea cu care a fost conceput și prezentat ar merita o analiză detaliată. Două figuri importante ale teatrului contemporan din Polonia au venit la București ca să susțină o conferință-dialog (nu lipsită de controversă, dar una purtată cu eleganță) despre trecutul recent și noile direcții afirmate pe scenele țării lor. Roman Pawłowski, critic, redactor și publicist la reputatul cotidian *Gazeta Wyborcza*, și Maciej Nowaj, fost gazetar și director de teatru ce conduce astăzi Institutul de Teatru de la Varșovia, au vorbit, fie cu scepticism, fie cu optimism (dar în orice caz, cu argumente) despre tradiție și ruptură, despre schimbările de paradigmă produse în postcomunism în ecuația scenă–public (teatru–societate, etică–estetică), și nu în ultimul rând, despre (o ipotetică? ciclică? stare de) Revoluție în raport cu *teatrul (auto)critic* al noilor generații de creatori.